

Warszawa, dnia 23 października 2025 roku

Szanowna Pani
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu Ministerstwo
Zdrowia
dep-zp@mz.gov.pl

Znak: ZPP.0210.8.2024.DL

Dotyczy: Projekt ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – numer w wykazie prac legislacyjnych UD 147

STANOWISKO

Działając w imieniu Polskiej Izby Paliw Płynnych z siedzibą w Warszawie, reprezentującej szeroko rozumianą branżę paliwową, w odniesieniu do opublikowanego rządowego Projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, numer w wykazie prac legislacyjnych UD 147 - przedstawiamy poniżej nasze uwagi do treści przedmiotowego Projektu.

W ramach projektowanych zmian, proponuje się w art. 1 pkt 8) Projektu rozszerzenie katalogu miejsc, w których zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych o stacje paliw. Pochodną zmiany w art. 1 pkt. 8) są propozycje zawarte w art. 4 ust. 1 i 2 Projektu przewidujące tzw. okresy przejściowe dla stacji paliw.

Izba wyraża stanowczy sprzeciw przede wszystkim wobec projektowanej regulacji art. 1 pkt 8) przewidującej bezwzględny zakaz sprzedaży alkoholu na stacjach paliw, ale także wobec projektowanego przepisu przejściowego (art. 4), wskazując przede wszystkim, że taka regulacja rażąco narusza konstytucyjny porządek prawny RP i bez żadnego uzasadnienia ingeruje w sferę wolności tylko jednej, wybranej grupy przedsiębiorców.

POLSKA IZBA PALIW PŁYNNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

Uwaga ogólna.

Zawarte w projekcie propozycje - w zakresie dotyczącym stacji paliw - rażąco naruszają konstytucyjny porządek prawny Rzeczypospolitej Polskiej. Proponowane zmiany:

- 1) są niezgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania podmiotów i zasad wolnej konkurencji;
- 3) nie zawierają właściwego uzasadnienia w przedłożonym Projekcie;
- 4) są sprzeczne z zasadami poprawnej legislacji;
- 5) nie realizują postulowanego celu - ze względu na powszechną obecność w najbliższym sąsiedztwie stacji paliw wielu innych punktów sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych;
- 6) dyskryminują - w tej samej lokalizacji - tylko jedną grupę przedsiębiorców, bez żadnego uzasadnienia,

o czym szerzej poniżej.

Wnioski dot. Projektu w zakresie dotyczącym stacji paliw.

Wnosimy zatem o wykreślenie w dalszych pracach nad projektem propozycji zwartych w:

1. art. 1 pkt. 8) statuującym bezwzględny i nieograniczony zakaz sprzedaży alkoholu na stacjach paliw, oraz
2. przepisu przejściowego – art. 4 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy, w zakresie, w jakim dotyczy stacji paliw.

Uwagi do uzasadnienia projektu oraz OSR.

Niezależnie od szczegółowej argumentacji przedstawionej w dalszej części naszego pisma, chcielibyśmy zwrócić szczególną uwagę na istotne wady uzasadnienia projektu, zwłaszcza w zakresie przytaczanych danych statystycznych oraz przyjętych założeń, która w sposób merytoryczny potwierdzałaby konieczność i zasadność wprowadzenia ograniczeń dotyczących sprzedaży produktów alkoholowych na stacjach paliw.

Już na samym wstępie części dotyczącej stacji paliw (str. 13) wskazuje się, że w art. 1 pkt 8 projektu proponuje się uzupełnienie katalogu (...) m.in. o tereny zakładów leczniczych oraz stacji paliw. O ile jednak w odniesieniu do podmiotów leczniczych wskazano *istotną rolę tego typu placówek w systemie ochrony zdrowia*, o tyle w kwestii stacji paliw nie wskazano żadnego argumentu uzasadniającego proponowaną zmianę.

W uzasadnieniu przywołuje się dane wskazujące na szacunkową liczbę stacji: 7.915 wskazując, że sklepy prowadzone na terenach stacji paliw oferują szeroki asortyment produktów, w tym

POLSKA IZBA PALIW PŁYNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

alkoholu. **Dane te nie odzwierciedlają rzeczywistej ilości stacji, na których są sprzedawane produkty alkoholowe.** W tej liczbie nie uwzględniono: 1) stacji, które nie prowadzą żadnej działalności poza paliwowej, w tym nie prowadzą sklepów (samoobsługowe), 2) nie uwzględniono bardzo dużej liczby stacji LPG, które w przeważającej części ograniczają się tylko i wyłącznie do sprzedaży gazu płynnego, bez żadnej działalności pomocniczej, w tym handlowej, 3) nie uwzględniono, że znacząca część stacji nie jest prowadzona w systemie całodobowym - zwłaszcza z małych miejscowościach, gdzie ruch jest zdecydowanie mniejszy. W tym zakresie uzasadnienie projektu wskazuje na istotną rolę tego typu stacji w małych miejscowościach, co jest wręcz sprzeczne z rzeczywistym stanem faktycznym, 4) nie wszystkie stacje paliw posiadają koncesję na obrót alkoholem i nie wszystkie, pomimo prowadzenia również działalności handlowej, oferują produkty alkoholowe.

Za zupełnie nieuzasadnione należy uznać stwierdzenie, że *zestawienie całodobowego funkcjonowania stacji paliw z podstawową funkcją tych miejsc, jakim jest zaopatrywanie kierujących pojazdami w paliwo wskazuje, że możliwość nabywania w nich napojów alkoholowych nie jest korzystna z punktu widzenia zdrowia publicznego i może prowadzić do ryzykownego ich nabywania i spożywania.* Pomijając fakt, że stwierdzenie takie jest całkowicie gołosłowne, to należy zestawić liczbę stacji paliw posiadających koncesję na obrót alkoholem i prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych z liczbą wszystkich punktów handlowych sprzedających produkty alkoholowe. Zestawienie tych danych wskazuje, że: 1) stacje paliw sprzedające napoje alkoholowe to około 3% wszystkich punktów handlowych, 2) samo uzasadnienie projektu wskazuje, że sprzedaż produktów alkoholowych na stacjach paliw to ok. 2% globalnej sprzedaży, 3) w przeważającej większości stacji, w bezpośredniej okolicy stacji paliw jest co najmniej kilkanaście lub nawet kilkadziesiąt innych punktów handlowych oferujących produkty alkoholowe.

A zatem ograniczenie sprzedaży produktów alkoholowych na stacji paliw nie wpłynie w jakikolwiek sposób na łatwość dostępu do produktów alkoholowych, a spowoduje jedynie - niezgodne z porządkiem konstytucyjnym - przekierowanie strumienia klientów ze stacji paliw do innych placówek handlowych.

Porównywanie możliwości sprzedaży alkoholu na stacjach paliw do np. sklepików szkolnych wydaje się wręcz irracjonalne, biorąc pod uwagę, że żaden punkt handlowy nie może otrzymać koncesji na sprzedaż alkoholu w bezpośredniej bliskości placówki szkolnej (co już dzisiaj regulują odpowiednie przepisy).

O ile zgodzić można się ze stwierdzeniem, że wypadki drogowe spowodowane przez kierowców pod wpływem alkoholu stanowią ogromny i realny problem, któremu należy przeciwdziałać, to jednak podkreślić trzeba, że **żadne miarodajne dane, (a uzasadnienie nie przywołuje jakichkolwiek danych w tym zakresie), nie wskazują by wypadki powodowane przez nietrzeźwych kierowców były następstwami zakupu alkoholu właśnie na stacjach paliw.** W załączeniu przedstawiamy dane uzyskane z Komendy Głównej Policji i Komendy Stołecznej Policji.

POLSKA IZBA PALIW PŁYNNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

W dalszej części OSR argumenty odnośnie negatywnego wpływu alkoholu na zdrowie i bezpieczeństwo, choć bardzo ważne w kontekście zdrowia i bezpieczeństwa, wydają się nieistotne z punktu widzenia proponowanych zmian – **istotna jest bowiem powszechność i łatwość dostępu do napojów alkoholowych, a ta w żaden sposób nie zostanie zminimalizowana czy choćby zmniejszona poprzez wprowadzenie zakazu sprzedaży produktów alkoholowych na stacjach paliw.**

W wybiórczy sposób przedstawione są również przykładowe dane dotyczące rozwiązań stosowanych w innych krajach. Trzeba podkreślić, że w **większości przywołanych przykładowo krajów (patrz Ocena Skutków Regulacji – OSR), albo wprowadzono ograniczenia dla wszystkich placówek w godzinach nocnych, albo też wprowadzono generalne zakazy lub ograniczenia w dostępności alkoholu - ale dotyczące wszystkich placówek handlowych.**

Dobitnie widać to w zestawieniu zawartym w OSR, które wskazuje że np. w Portugalii, Słowenii, Łotwie, Estonii, Finlandii, Niemczech, Francji, Hiszpanii są **wprowadzone ograniczenia tylko czasowe, ale obejmujące wszystkie placówki handlowe. De facto tylko dwa przykłady: Norwegia i Szwecja wskazują na szersze zakazy, przy czym w Szwecji zakaz dotyczy wszystkich placówek handlowych, a nie tylko stacji paliw, ograniczając sprzedaż jedynie do państwowych sklepów monopolowych.**

Powyższe stanowisko Izby wręcz jest potwierdzone przez dane przytoczone w OSR, w którym wskazano, że *raporty dotyczące sprzedaży napojów alkoholowych wskazują, że na stacjach paliw sprzedaje się tylko około 2% alkoholu (dane Instytutu Nielsen), co stoi w rażącej sprzeczności ze stwierdzeniem, że stacje paliw stają się ważnym miejscem dystrybucji alkoholu. Dane statystyczne przywołane w uzasadnieniu wręcz całkowicie przeczą tej tezie.*

Jeśli zatem w uzasadnieniu wskazuje się, że sprzedaż alkoholu na stacjach stanowi ok. 2% globalnej sprzedaży alkoholu, to zupełnie nieuprawnione jest stwierdzenie, że *zakaz sprzedaży alkoholu na stacji paliw ograniczy szkody spowodowane spożywaniem alkoholu.* Biorąc pod uwagę dwuprocentową wartość sprzedaży alkoholu na stacjach, zupełnie nieuzasadnione są twierdzenia wskazujące, że *sprzedaż alkoholu ograniczy szkody spowodowane spożywaniem alkoholu, a także zawartą w OSR sugestię, że z danych policji wynika, że w niektórych grupach wiekowych, największą grupę sprawców wypadków stanowią osoby będące pod wpływem alkoholu.* W uzasadnieniu nie przytoczono żadnych danych ani wyników badań wskazujących, że: 1) to stacje paliw mogą mieć jakikolwiek wpływ na te statystyki, 2) że sprawcy takich zdarzeń zakupili alkohol na stacjach paliw, a nie np. w innych punktach handlowych.

W załącznikach do niniejszego stanowiska przedstawiamy szczegółowe dane i przykłady potwierdzające, że w większości przypadków, w bezpośredniej okolicy stacji paliw, jest co

POLSKA IZBA PALIW PŁYNNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

najmniej kilkanaście, czasami kilkadziesiąt punktów handlowych, w tym całodobowych 24h, posiadających w ofercie produkty alkoholowe.

W OSR nie wskazano i nie przytoczono żadnych danych dotyczących istotnych i realnych skutków wprowadzanych regulacji. Wskazana w pkt. 4 OSR, że liczba stacji posiadających zezwolenia nie jest tożsama z liczbą stacji posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Zwracamy jednak uwagę, że **OSR w ogóle nie zawiera oceny, czy i w jaki sposób proponowane regulacje, (w zakresie dotyczącym stacji paliw), wpłyną na działalność przedsiębiorców, a należy podkreślić, że znaczącą część stacji paliw stanowią firmy sektora MŚP.** Wedle szacunków branży, wprowadzenie zakazu sprzedaży alkoholu na stacjach może bardzo istotnie wpłynąć na rentowność stacji, które wielokrotnie borykają się z problemami związanymi z uzyskiwaniem znikomych czy marginalnych marż z tytułu obrotu paliwami. Często działalność poboczna, w tym działalność usługowa czy handlowa, wspomaga tę główną działalność prowadzoną przez stację. Zakaz sprzedaży alkoholu na stacjach może spowodować istotne pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorców, zwłaszcza MŚP, a także wpłynąć na stan finansów publicznych.

Stanowisko Izby w zakresie wprowadzenia zakazu sprzedaży alkoholu na stacjach paliw.

W ocenie Izby **proponowane zmiany pozostają w rażącej sprzeczności z określonymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadami i wolnościami**, w szczególności z zasadą wolności działalności gospodarczej, o której mowa w art. 20 i 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zasada ta stanowi zarówno zasadę konstytucyjną, jak i podmiotową wolność podstawową.

W obu znaczeniach wolność ta stanowi jeden z elementów (filarów, fundamentów) statuowanego przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej modelu ustroju gospodarczego. Izba, co oczywiste, w pełni popiera ideę przeciwdziałania alkoholizmowi oraz wychowania polskiego społeczeństwa w trzeźwości, bowiem jest to istotna wartość wpływająca na zwiększenie bezpieczeństwa nas wszystkich, jednakże **brak jest zgody na ograniczanie swobody prowadzenia działalności gospodarczej w sposób naruszający, w ocenie Izby, polski porządek prawny.** Owo naruszenie sprowadza się do projektowania przepisu, który pod szyldem walki z nadmiernym spożyciem alkoholu ogranicza swobodę prowadzenia działalności gospodarczej pewnej arbitralnie wybranej grupy przedsiębiorców, nie zapewniając faktycznego przyczynienia się do ochrony ważnego interesu publicznego. Przepis art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej dopuszcza bowiem możliwość ograniczenia wolności działalności gospodarczej **wyłącznie w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny.**

POLSKA IZBA PALIW PŁYNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

Ustawą, która ogranicza wolność działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, jest m.in. zmieniana Projektem ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Drugim koniecznym elementem jest zatem ważny interes publiczny. W orzecznictwie dominuje pogląd, zgodnie z którym reglamentacja obrotu napojami alkoholowymi znalazła konstytucyjne uzasadnienie w "powszechnie uznawanych wartościach" (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 8 kwietnia 1998 r. K 10/97). Zgodnie z powyższym, Izba nie zmierza do kwestionowania tego, że przeciwdziałanie alkoholizmowi stanowi emanację ważnego interesu publicznego, jednak **brak jest wymaganego przez art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej powiązania pomiędzy wprowadzaniem ograniczeniem, a ważnym interesem publicznym, jeżeli zmiana zawężona jest wyłącznie do stacji paliw.**

Orzecznictwo dotyczące materii ustawowego ograniczania swobody działalności gospodarczej niejednokrotnie zwraca uwagę, że **ograniczenie takie jest dopuszczalne, o ile dotyczy ono w równym stopniu wszystkich osób (podmiotów gospodarczych), które prowadzą działalność gospodarczą (sklepy) na danym terenie, a także, o ile takie ograniczenie chroni rzeczywiście prawa większej grupy, kosztem mniejszej** (tak chociażby Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 12 kwietnia 2016 r., sygn. akt: II GSK 2466/14).

Omawiana regulacja Projektu nie odpowiada powyższym zasadom. **Godząc bowiem w wolności pewnej arbitralnie wybranej grupy społeczeństwa (podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia stacji paliw) stwarza się wyłącznie pozorną ochronę wyższych wartości.** Projektodawca bowiem zakazując m.in. sprzedaży wyrobów alkoholowych na stacjach paliw twierdzi (jak można się domyślić, chociaż nie zostało to wskazane w uzasadnieniu Projektu), że przyczyni się to do zwiększenia bezpieczeństwa na polskich drogach, poprzez zmniejszenie zjawiska jazdy po spożyciu alkoholu. Zdaniem Izby **przedmiotowa regulacja nie pozwoli na osiągnięcie takiego efektu, a tym samym nie znajduje wobec niej zastosowania przesłanka, o której mowa w art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,** w postaci możliwości ograniczenia swobody działalności gospodarczej ze względu na ważny interes publiczny. Interes ten jest co prawda ideą stojącą za takową zmianą, jednak Projekt w komentowanym zakresie nie pozwala faktycznie na jego ochronę.

*Nie ulega wątpliwości, że wymóg ustawowego określania ograniczeń wolności działalności gospodarczej, zawarty w art. 22 Konstytucji, nakazuje zachowanie odpowiedniej jakości unormowania ustawowego wynikających z klauzuli demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) – tak Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 12 kwietnia 2016 r., sygn. akt: II GSK 2466/14. Wielokrotnie podkreśla się, że **jednym z przejawów demokratycznego państwa prawnego jest równość praw jednostek.***

W świetle konstytucyjnej zasady równości **nie wolno tworzyć prawa różnicującego sytuację prawną podmiotów, których sytuacja faktyczna jest taka sama. Sprawiedliwość wymaga,**

POLSKA IZBA PALIW PŁYNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

aby różnicowanie prawne podmiotów pozostawało w odpowiedniej relacji do różnic w ich sytuacji faktycznej jako adresatów danych norm prawnych (por. wyr. TK z 26.3.2007 r., K 29/06, OTK-A 2007, Nr 3, poz. 30). Przenosząc powyższe na grunt Projektu, zwracamy uwagę, że art. 1 pkt. 8 oraz zawarte w art. 4 ust. 1 i 2 Projektu przewidujące tzw. okresy przejściowe w istocie dokonują takiego różnicowania. Izba nie znajduje bowiem uzasadnienia dla wprowadzania zakazu obrotu napojami alkoholowymi tylko przez stacje paliw, podczas gdy inny podmiot, umiejscowiony w tej samej lokalizacji lub najbliższym sąsiedztwie stacji, np. dyskont, sklep monopolowy czy sklep typu *convenience*, takim zakazem nie będzie objęty. Różnicowanie nastąpi także w samej grupie przedsiębiorców, która zostanie objęta zakazem. Projektodawcy zdaje się umykać, że powszechnym w dzisiejszych czasach zjawiskiem jest lokalizowanie w obrębie lub sąsiedztwie stacji paliw sklepów spożywczych lub punktów gastronomii. Naruszając powyższą dyrektywę, przewidziana Projektem regulacja doprowadzi jedynie w ocenie Izby do spadku obrotów napojami alkoholowymi na stacjach paliw, przy ich jednoczesnym zwiększeniu w pozostałych, sąsiadujących ze stacjami paliw obiektach. Działania takie uznać zatem należy za zaburzające w sposób nieuprawniony konkurencję na rynku i rodzi pytania o faktyczne podłoże takich inicjatyw ustawodawczych.

Tym samym przedstawiony projekt nie odpowiada konstytucyjnemu założeniu ochrony ważnego interesu publicznego, skoro obywatel nie mogąc kupić alkoholu na stacji paliw, przejdzie dosłownie kilkanaście lub maksymalnie kilkadziesiąt metrów i zakupi go w zwykłym sklepie, także całodobowym. Nie jest realizowaniem zasad poprawnej legislacji tworzenie przepisów, gdy obejście celu tych norm jest tak banalnie proste i dostępne dla każdego. Projektowana zmiana nie przystaje do dzisiejszych realiów i zwyczajnie nie spełni swojego założenia, a jedynie doprowadzi do nieuzasadnionej nierównowagi na rynku poprzez dyskryminację jednego typu przedsiębiorcy w jednej lokalizacji i umożliwienia niezakłóconego prowadzenia działalności innemu przedsiębiorcy w dokładnie tej samej dla konsumenta lokalizacji.

Wspomniana wolna konkurencja jest jednym z najważniejszych gwarantów konstytucyjnej wolności gospodarczej. W orzecznictwie najwyższych organów władzy sądowniczej podkreśla się też związek między wolnością działalności gospodarczej a "równością konkurencji" (tak Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 13.5.2009 r., II GSK 911/08). Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej co prawda nie ustanawia wolnej konkurencji w swoim tekście, ale czyni to rozwijająca jej postanowienia ustawa z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów regulująca m.in. zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję. Należy też dodać, że w strukturze sądownictwa powszechnego działa Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (do 15.12.2002 r. nosił nazwę Sąd Antymonopolowy) stanowiący wydział Sądu Okręgowego w Warszawie. **Państwo Polskie kładzie tym samym istotny nacisk na ochronę wolnej i równej konkurencji.** Jednym bowiem z podstawowych zadań Ustawodawcy w tym zakresie jest stworzenie i ochrona mechanizmów sprzyjających funkcjonowaniu rynku opartego na konkurencji, a w konsekwencji takich, które mają

POLSKA IZBA PALIW PŁYNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

skutecznie chronić przedsiębiorców przed ingerencją w sferę ich wolności gospodarczej w sposób mogący naruszać równość szans w znaczeniu szerokim i uczciwą grę i rywalizację o klientów. Wbrew powyższemu, projektodawcy postulują wprowadzenie przepisu, który nie tylko nie zapewni przedsiębiorcom wspomnianej ochrony, ale wprost zaingeruje w sferę ich wolności, uniemożliwiając równe rywalizowanie o względy konsumentów. Jest to zatem rażące naruszenie konstytucyjnie chronionych wartości, wywodzonych z zasady społecznej gospodarki rynkowej. Poruszane w niniejszym akapicie wartości znajdują swoje oparcie nie tylko w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ale także w aktach prawa międzynarodowego, współtworzących polski porządek prawny. Przykładowo w art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi się, że: *Unia ustanawia rynek wewnętrzny. Działa na rzecz trwałego rozwoju Europy, którego podstawą jest zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność cen, społeczna gospodarka rynkowa o wysokiej konkurencyjności zmierzająca do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysoki poziom ochrony i poprawy jakości środowiska. Tymczasem projektowane rozwiązanie zmierza jedynie do obniżenia konkurencyjności.*

Co więcej, dotychczasowa treść art. 14 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadzała przedmiotowe ograniczenia w określonych miejscach, których głównym celem prowadzenia nie jest osiąganie zysku z handlu. Sytuacja ta wygląda zgoła odmiennie w przypadku stacji paliw. Istotą prowadzenia takich obiektów jest właśnie osiąganie zysku z handlu. **Kierując się zasadą proporcjonalności, przedmiotowe ograniczenie nakłada na stacje paliw zbyt duże ograniczenie, w porównaniu do płynących z niego korzyści, które w ocenie Izby będą praktycznie zerowe.** Nie przedstawiono spodziewanych korzyści, chociażby poprzez podanie w przybliżeniu spadku spożycia napojów alkoholowych.

Ograniczono się do bliżej nieuzasadnionych i niepopartych żadnymi analizami czy badaniami stwierdzeń, które nie spełniają elementarnych wymogów, jakim powinno odpowiadać uzasadnienie projektu aktu prawnego:

1. *„Zestawienie całodobowego funkcjonowania stacji paliw z podstawową funkcją tych miejsc, jakim jest zaopatrywanie kierujących pojazdami w paliwo, jednoznacznie wskazuje, że **możliwość nabywania w nich napojów alkoholowych nie jest korzystna z punktu widzenia zdrowia publicznego i może prowadzić do ryzykownego ich nabywania i spożywania.**”*
2. ***Katalog miejsc objętych zakazem proponuje się uzupełnić o teren stacji paliw dokładnie na tej samej zasadzie.** Obecnie jest oczywiste, że w sklepikach szkolnych czy kantynach pracowniczych nie można prowadzić sprzedaży napojów alkoholowych, mimo że często funkcjonują tam punkty sprzedaży oferujące produkty spożywcze.*
3. *Uniemożliwienie nabywania napojów alkoholowych w miejscach koncentrujących się na obwodzie kierowców, w tym w także porze nocnej, **stanowi kolejny krok w stronę redukcji powszechności alkoholu i łatwego do niego dostępu.**”*

POLSKA IZBA PALIW PŁYNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

Te przykładowe stwierdzenia nie mają żadnego uzasadnienia i wydaje się, jakby były „doklejone” w uzasadnieniu projektu.

Takie arbitralne, niepoparte żadnym uzasadnieniem, analizą, czy chociażby wyjaśnieniem, wprowadzanie zmian w prawie nie licuje z zasadami poprawnej legislacji. Tym bardziej, jak wskazano w treści niniejszego wystąpienia, przedstawioną w powyższym zdaniu hipotezę o zmniejszeniu problemów wynikających z powszechnej dostępności alkoholu nie znajduje poparcia choćby w prezentowanej przez nas weryfikacji wizualnej. Wiele stacji paliw znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie dyskontów, obiektów gastronomicznych, placówek monopolowych, czy sklepów typu *convenience*, w których bez problemu można nabyć alkohol. Jeżeli obywatel jest zmotoryzowany, to czy dojedzie do stacji paliw, czy do przykładowego dyskontu (gdzie nabędzie alkohol dużo taniej), nie stanowi dla niego żadnej różnicy. Wyłączenie jednego punktu, gdzie w tej samej lokalizacji jest inny, najczęściej tańszy, albo nawet jest ich kilka, jak w zaprezentowanych w załącznikach zdjęć poglądowych, z pewnością nie wpłynie na zmniejszenie problemów wynikających z dostępności alkoholu, bo on dalej w tych lokalizacjach będzie w pełni dostępny. Załączmy przykład ul. Górczewskiej w Warszawie, (na odcinku CH Wola Park i ul. Lazurowa znajdują się dwie stacje, w obrębie kilkadziesiąt sklepów sprzedających alkohol, także całodobowo), także w osiedlach mieszkaniowych z bliską dostępnością bez konieczności pojechania na stację paliw.

A zatem w sposób **bezprecedensowy traktowane są w szczególności małe i średnie polskie firmy** (ponad 3 tys. stacji paliw w Polsce działa pod własnym logo, ponad 1,2 tys. - to stacje franczyzowe, których właścicielami są polscy przedsiębiorcy i większość z nich to przeważnie rodzinne polskie przedsiębiorstwa). Projektodawcy naszym zdaniem nie uwzględnili następujących faktów:

- 1) większość społeczeństwa jest dziś zmotoryzowana i może dojechać do dowolnego punktu sprzedaży alkoholu;
- 2) większość stacji paliw znajduje się w sąsiedztwie lub bliskiej odległości od innych punktów sprzedaży, podawania lub spożycia alkoholu, które nie mają być objęte zakazem;
- 3) badania pokazują, że przyzwyczajenia Polaków, w tym młodzieży, zmieniają się, a ogólne spożycie alkoholu spada niezależnie od działań ustawodawcy (w przypadku młodzieży widać wyraźne przesunięcie w kierunku innych używek);
- 4) konsumenci (niezależnie od wieku) nie będą wybierać najdroższego punktu zakupu alkoholu, jakim jest stacja paliw (o ile do niej w ogóle dotrą), a wybiorą dyskonty i sklepy osiedlowe, gdzie alkohol jest zdecydowanie tańszy;
- 5) na utratę przychodów i największe straty narażone zostaną małe i średnie polskie firmy prowadzące stacje paliw, duzi operatorzy także odczuwają straty, natomiast mogą zyskać mniejsze i większe sieci handlowe (w większości zagraniczne), do których zostanie przekierowany strumień przychodów ze sprzedaży alkoholu;

POLSKA IZBA PALIW PŁYNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

- 6) spadek przychodów/ utrata marży nie tylko na napojach alkoholowych, ale i na całej sprzedaży pozapaliwowej w większości polskich przedsiębiorców,
- 7) pogorszenie sytuacji ekonomicznej wybranej grupy przedsiębiorców, większości polskich przedsiębiorców i często firm rodzinnych,
- 8) wiele małych stacji paliw, będących własnością polskich firm, gdzie przychód ze sprzedaży paliw jest mniejszy, może zostać zamknięta w godzinach nocnych albo w ogóle zakończyć działalność. Skutkować to będzie negatywnymi konsekwencjami dla konsumentów paliw, którzy po paliwo będą musieli pojechać wiele kilometrów dalej;
- 9) projektowany okres przejściowy spowoduje także zróżnicowanie przedsiębiorców w grupie objętych zakazem - koncesje wygasać będą w różnym czasie,
- 10) na ponad 195 tys. wydanych pozwoleń na sprzedaż alkoholu, punktów handlowych jest ok. 120 tys. - w tym niewiele ponad 5 tys. stacji paliw;
- 11) na podstawie prowadzonych oficjalnych statystyk policyjnych wynika, że tylko w ciągu ostatnich 6 lat liczba wypadków z udziałem nietrzeźwych kierowców systematycznie spadała stale o kilka procent rocznie – a od 2019 r. do 2024 r. spadła łącznie aż o 27%, bez obostrzeń w zakresie alkoholu na stacjach paliw;

Polskie Obserwatorium Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

POLSKA

Wypadki z uczestnikami* pod wpływem alkoholu w Polsce w latach 2019-2024

Rok	Wypadki		Ofiary śmiertelne		Ciężko ranni	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
alkohol u uczestników (kierujący, piesi, pasażerowie) ogółem*						
2019	2717	9%	326	11%	1158	11%
2020	2540	11%	327	13%	1169	12%
2021	2488	11%	331	15%	1063	13%
2022	2248	11%	268	14%	909	12%
2023	2074	10%	290	15%	815	11%
2024	1944	9%	258	14%	869	11%
2024/2023	-6%		-11%		+7%	
alkohol u kierowających						
2019	1914	6%	225	8%	818	8%
2020	1852	8%	243	10%	797	9%
2021	1805	8%	242	11%	801	10%
2022	1580	7%	188	10%	662	9%
2023	1465	7%	226	12%	581	8%
2024	1399	7%	199	11%	628	8%
2023/2022	-5%		-12%		+8%	

POLSKA IZBA PALIW PŁYNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

W załączeniu przesyłamy poglądowo kilka przykładów lokalizacji, które obrazują, jak projekt różnicuje sytuacje poszczególnych przedsiębiorców. Wystarczy bowiem przejście kilkunastu, kilkudziesięciu metrów (mniej niż 50 m), aby przy okazji wizyty na stacji paliw zakupić alkohol. De facto ta swoista **dyskryminacja stacji paliw** jedynie przekieruje osoby chętne do zakupu alkoholu ze stacji paliw do innych placówek handlowych.

Wykluczenie stacji paliw ze sprzedaży alkoholu problemu nadmiernego spożycia alkoholu w żaden sposób nie rozwiązuje, a jedynie dyskryminuje przedsiębiorców ze względu na określony profil działalności.

Już dziś obowiązujące przepisy, w szczególności przepisy Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w pełni pozwalają na podejmowanie efektywnych i realnych działań zmierzających do ograniczenia dostępności alkoholu i produktów alkoholowych. Już dziś wiele miast i gmin, w oparciu o obowiązujące przepisy, wprowadziło ograniczenia w sprzedaży alkoholu w wybranych przedziałach czasowych.

Tego typu legislacja narusza zatem zasady właściwego tworzenia przepisów, w szczególności reguł *reductio ad absurdum*, gdyż w kontekście poprawnej legislacji mówimy o dążeniu do uchwalania przepisów, które nie są absurdalne i nie prowadzą do nedorzecznych konsekwencji. Legislacja powinna być logiczna i racjonalna – projektowana zmiana takową nie jest.

Mając na uwadze powyższe argumenty, zmiana art. 14 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wychowaniu w trzeźwości, poprzez dodanie projektowanego pkt 3a nie odpowiada konstytucyjnym regułom ograniczania swobody działalności gospodarczej, a tym samym **nie powinna zostać wprowadzona do polskiego porządku prawnego.**

Z poważaniem

Halina Pupacz
Prezes Polskiej Izby Paliw Płynnych

Załączniki:

- Załącznik 1. Dane z Ministerstwa Rozwoju i Technologii z 2024 o liczbie pozwoleń na sprzedaż alkoholu
- Załącznik 2. zdjęcia poglądowe, lokalizacyjne
- Załącznik 3. mapka z lokalizacją sklepów
- Załącznik 4. odpowiedź z Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji
- Załącznik 5. odpowiedź Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Stołecznej Policji

POLSKA IZBA PALIW PŁYNNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79

POLSKA IZBA PALIW PŁYNNYCH

00-195 Warszawa, ul. Słomińskiego 19 lok. 521

Tel./fax 22 637 50 77 do 79, e-mail: izba@paliwa.pl, internet: www.paliwa.pl

NIP: 526 030 79 79